Szolidaritási nagygyűlés a textilművekben

(Folytatás az 1. oldalról.)

dítási Front. Szólt a vietnami nép hősies harcairól, amelynek eredményeképpen kiűzték országukból a francia gyarmatosítókat. Ekkor már biztosítottnak látszott a szabad, független és egységes Vietnam megszületése, ám az amerikai imperializmus a vereséget szenvedett franciák helyére lépett, hogy Indokína népeit és Vietnamot visszakényszerítse a gyarmati sorsba. Vietnam népének nem volt más választása, mint felvenni a harcot az amerikai imperializmus és vietnami kiszolgálóik ellen.

Küzdelmüket a párt és a DNFF segítségével siker koronázta. Eredményesen és győztesen küzdöttek a félmilliós megszálló haderő ellen, amely a legmodernebb fegyverekkel rendelkezett, s annyit költött e népirtó háborúra, amelyből száz modern Vietnamot lehetett volna felépíteni. De a fegyverek ereje, s a kegyetlenség nem törte meg a vietnami népet, harcuk a Szovjetunió és a szocialista országok, valamint a világ haladó erőinek támogatásával sikerrel járt: az agresszorok kénytelenek voltak aláírni végül a párizsi megállapodásokat.

Sajnos, ma sincs béke Vietnamban. A Thieu-klikk csapatai amerikai segítség, fegyverek és pénz felhasználásával tovább folytatják területrabló kísérleteiket, s minden lehetséges eszközzel szabotálják a párizsi egyezmények végrehajtását. Vietnam népe ma is harcolni kénytelen, s e harcban, mint korábban is, számíthatnak a Szovjetunió, a szocialista országok — köztük Magyarország —, s a világ haladó közvéleményének aktív támogatására. Ígérjük — fejezte be beszédét Harmati Sándor —, harcukat erőnkhöz mérten támogatjuk mindaddig, amíg szükség lesz erre a segítségre.

Nguyen Thanh felszólalásában köszöntötte a résztvevőket a DVK és a VDK nagykövetsége nevében. Kiemelte a 14 esztendeje létrejött DNFF szerepét a vietnami nép forradalmi, felszabadító harcában. Szólott arról, hogy ma sincs béke Vietnamban. A párizsi megállapodás aláírása óta eltelt 22 hónapban a saigoni hadsereg több ezer területrabló kísérletbe fogott; több millió embert tartanak koncentrációs táborokban, s 200 ezer politikai foglyot a börtönökben. De a saigoni klikkel szembeni egyre erősödő belső ellenállás, a Szovjetunió és a szocialista országok segítsége biztosíték arra, hogy a vietnami nép ügye végül is győzni fog. Nguyen Thanh méltatta a magyar nép önzetlen segítségének jelentőségét és sok sikert kívánt a 30 éve felszabadult ország építésében.

A nagygyűlés Juhász Géza zárszavával, s az Internacionáléval ért véget. Ezután a vendégek üzemlátogatáson vettek részt. Találkoztak a Szegeden tanuló vietnami diákokkal is, majd visszautaztak Budapestre.

Átadták az idei Nobel-díjakat

● Oslo, Stockholm (AP)

Oslóban és Stockholmban ünnepélyes külsőségek között átadták az idei Nobel-díjakat, a tudományos és irodalmi világ, valamint a politikai élet kiválóságainak.

A stockholmi ünnepségen XVI. Károly Gusztáv svéd király nyújtotta át a diplomákat, valamint az 550 000 svéd koronáról, illetve a megosztott díjaknál ennek arányos részeiről szóló csekkeket a kitüntetetteknek.

Az irodalmi Nobel-díjat a svéd Eyvind Johnson és Harry Martinson kapta, a közgazdasági díjon a svéd Gunnar Myrdal és a brit állampolgárságú Friedrich von Hayek, az orvostudományi Nobel-díjon az amerikai Albert Claude és George Palade, továbbá a belga Christian de Duve, a fizikai Nobel-díjon két brit rádiócsillagász: Anthony Hewish és Martin Ryle osztozott, míg a kémiai Nobel-díjat az amerikai Paul Flory kapta.

Oslóban az egyetem aulájában rendezték a Nobel-ünnepséget, amelynek keretében az aktív politikai élettől visszavonult két személyiségnek, a japán Szato Eiszaku, volt kormányfőnek és Sean MacBride volt ír külügyminiszternek adták át a Nobel-békedíjat.

Aase Lionaes, a norvég parlament Nobel-bizottságának elnök asszonya méltatta a kitüntetettek érdemeit

Athén — korona nélkül

(Kommentárunk.)

Görögországban a monarchia elvesztette a játszmát. Konstantin, a száműzetésben élő király már érezhette helyzetének reménytelenségét, mert néhány nappal korábban egy „demokratikus rohamában" azt nyilatkozta: hajlandó akár egyszerű polgárként is visszatérni Görögországba.

Hogy erre sor kerül-e, az a jövő titka — de politikai fontossága egyébként sincs. A monarchia és a köztársaság között döntő népszavazás a vártnál jóval nagyobb túlsúlyt eredményezett, a köztársaság javára. A Görögországban hagyományos arányú, körülbelül 25 százalékos tartózkodás mellett, a voksok jóval több mint kétharmada jutott a köztársaságra.

Görögországban nem sokan ejtenek könnyet érte. Idegen, német származású uralkodócsalád volt, amelyet erőszakkal kényszerítettek rá a hajdani nagyhatalmak Görögország népére. Ráadásul: a második világháborút, majd a görög polgárháborút követő időszakban a monarchia teljes súlyával fedezte az egymást követő, gyakorlatilag félfasisztának tekinthető „tekintélyuralmi kormányok" elnyomó politikáját. Sőt: Konstantin anyjának, a mérhetetlenül becsvágyó Friderika anyakirálynőnek vezetése alatt működő királyi kamarilla voltaképpen „megágyazott" az ezredesek fasiszta diktatúrájának.

Hiszen 1965-ben, amikor a polgári demokrácia játékszabályait betartó Papandreu-kormány ellen a hadsereg Garufaliasz akkori hadügyminiszter irányításával puccsra készülődött — az udvar a törvényes kormány helyett egyértelműen a hadsereget választotta. 1965. július 15-én, az úgynevezett „hideg királyi puccs" lemondatta Papandreu miniszterelnököt. Ettől kezdve a királyi kamarilla által kijelölt miniszterelnökök vezetésével tántorgott Görögország az 1967. áprilisában bekövetkezett katonai puccs felé. Ez volt a kezdete az ezredesek hétéves fasiszta rendszerének, amely végül 1974-ben a ciprusi beavatkozási kísérlet katasztrófája nyomán omlott össze.

Persze: az ezredesek rendszere, amikor már megszilárdult, a maga törvényei szerint fejlődött. A katonai diktatúra számára a monarchia és az udvari kamarilla szükségtelen sallanggá vált. Így konfliktus keletkezett az ezredesek és Konstantin között. 1967 decemberében a király, egyes monarchista katonai egységekre támaszkodva, ügyetlen és elvetélt puccsot kísérelt meg, amely 24 óra alatt összeomlott, és Konstantin kénytelen volt repülőgépen Rómába menekülni.

November 17-én, a katonai rendszer bukását követő első és túlságosan is gyorsan tartott választáson a monarchia felett az ellenzéki pártok programja egyértelmű ítéletet mondott. Nemcsak az Egyesült Baloldal, hanem a Papandreu fia által vezetett Pánhellén Szocialista Tömörülés, és a Mavrosz által irányított, polgári középpártnak tekinthető Centrum Unió is nyíltan felvette programjába a monarchia visszatérésének elutasítását. Miután ezek a pártok a választásokon együttesen a szavazatok csaknem 46 százalékát szerezték meg, Konstantin veresége már előrevetette árnyékát. Köztudott volt az is, hogy Karamanlisz, a választásokon győztes konzervatív miniszterelnök sem híve a király visszatérésének. Nem annyira elvi okokból; sokkalta inkább azért, mert még korábbi miniszterelnöksége idején éles személyi konfliktusba keveredett a királyi családdal, és különösen annak kulisszák mögötti vezéralakjával, Friderikával.

Karamanlisz, aki a választásokon a szavazatok több mint 54 százalékát kapta, mindamellett nem nyilatkozott sem a monarchia ellen, sem mellette! Ennek több oka is volt. A választások előtt nyilvánvalóan azért, mert senki sem ismerte a monarchista szavazók tényleges arányát, és Karamanlisz nem akarta elidegeníteni ezeket a konzervatív szavazórétegeket. A választásokat követően pedig azért hallgatott, mert a monarchia vagy köztársaság között döntő népszavazás eredményétől függött az általa létrehozandó rezsim formája.

Ebben az értelemben a görög politika lényeges kérdései szempontjából a köztársaság melletti döntés pozitív jelentősége csak a jövőben bontakozik majd ki. A monarchia elvetése ugyanis megteremti a szükséges kereteket ahhoz, hogy a republikánus és baloldali ellenzék megerősödjék Görögországban. A közvetlen jövő azonban Karamanliszé, Most már módja van dönteni arról, hogy melyiket választja a köztársasági rendszer két lehetséges hatalmi formája közül. Az egyik változat a gaulleista típusú, „elnöki köztársaság". A másik egy gyenge köztársasági elnök és mellette egy „miniszterelnöki köztársaság".

Görögország elhajította a koronát. A tényleges hatalom most Karamanlisz kezébe került. A kérdés csak az, hogy köztársasági elnöknek, vagy miniszterelnöknek nevezik-e majd.

A Szojuz—16 űrpilótái a Csillagvárosban

● Moszkva (TASZSZ)

A szovjet űrhajósok kiképzési központjában, Csillagvárosban, kedden a hagyományos ünnepélyességgel fogadták a szovjet űrrepülés két legújabb hősét, Anatolij Filipcsenkót és Nyikolaj Rukavisnyikovot.

A két űrhajós mindenekelőtt lerótta kegyeletét nagy elődje, Jurij Gagarin emlékműve előtt, majd a csillagvárosi kultúrházban ünnepi nagygyűlésen vett részt.

A nagygyűlésen Georgij Beregovoj repülővezérőrnagy, a kiképzési központ vezetője, valamint számos konstruktőr üdvözölte a Szojuz—16 személyzetének két tagját az újabb győzelem alkalmából.

Filipcsenko, a Szojuz—16 parancsnoka jelentette, hogy az űrutazás során semmilyen hiba vagy mulasztás sem rontotta az űrhajósok munkakedvét.

Rukavisnyikov, a Szojuz—16 másodpilótája és fedélzeti mérnöke hangsúlyozta hogy az első nemzetközi űrprogram mennyire jelentős a feszültség enyhülése szempontjából, s kijelentette, hogy teljes felelősséggel készültek fel a repülésre. A konstruktőrök után ő is kijelentheti, hogy a Szojuz-űrhajó kész az összekapcsolásra az Apollóval.

Mint ismeretes, a Szojuz—Apollo kísérletet 1975 júliusra tervezik.

Csúcskonferencia — ellentétekkel

● Párizs (MTI)

A Közös Piac csúcskonferenciáján a jelek szerint nem sikerült megegyezésre jutni az energiakérdésben. Giscard d'Estaing elnök ugyanis — amikor az ebéd után az energiakérdésről tartott tanácskozásról az Elysée-palotából távozva a külügyminisztériumban tartandó záróülésre indult — az újságírók kérdéseire válaszolva kijelentette: E konferenciának nem célja az, hogy megoldást találjon az energiakérdésben, hiszen az nem a kilencektől függ, hanem világprobléma. Az elnök azt mondotta: A mostani megbeszélésen nem is próbálták meg, hogy közös álláspontot alakítsanak ki ebben a kérdésben, hanem csak eszmecserét folytattak róla.

Éles ellentétek robbantak ki az „angol probléma" körül. A francia külügyminisztérium szóvivője délután közölte, hogy a délelőtti ülésen ebben a kérdésben, amely a délelőtti tanácskozás fő témája volt, nem jött létre megegyezés, és arról a délutáni záróülésen tovább tárgyalnak majd.

A nyugatnémet küldöttség szóvivője délután kijelentette: a bonni küldöttségnek az a benyomása, hogy Anglia nem fogja elhagyni a közösséget és Schmidt kancellárra „mély benyomást tett az angol küldöttség együttműködő magatartása". A szóvivő hozzátette azt is: a konferencián meggyőző módon megnyilvánult az egyetértés Schmidt kancellár és Giscard d'Estaing között.

RÁDIÓTELEX

Algír

A hivatalos, baráti látogatáson Algírban tartózkodó Czinege Lajos vezérezredes, magyar honvédelmi miniszter kedden A. Latres-szel, az algériai nemzetvédelmi minisztérium főtitkárával találkozott.

Helsinki

Alekszandr Selepinnek, az SZKP Központi Bizottsága Politikai Bizottsága tagjának, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa elnökének vezetésével kedden küldöttség érkezett Helsinkibe, a finn szakszervezetek központi szövetségének meghívására.

Budapest

Lázár Györgynek, a Minisztertanács elnökhelyettesének, az Országos Tervhivatal elnökének vezetésével hazaérkezett Moszkvából az a küldöttség, amely a KGST tervezési együttműködési bizottság VIII. ülésén vett részt.

Moszkva

Alekszej Koszigin szovjet kormányfő kedden a Kremlben fogadta George Macovescut, Románia külügyminiszterét, aki — mint ismeretes — hivatalos és baráti látogatáson tartózkodik a szovjet fővárosban.

Bejrút

Kedden rakétatámadás érte a Palesztinai Felszabadítási Szervezet bejrúti kirendeltségének több épületét. Egy szóvivő szerint a délelőtti órákban rakéta csapódott be a PFSZ-nek a libanoni főváros egyik külső kerületében levő székházába. Ezzel egyidejűleg rakétatalálat érte a szervezet kutatóintézetét és egyik irodáját is. A három merénylet jelentős anyagi károkat okozott.

Az NDK javaslatai a kapcsolatok rendezésére

Berlin (MTI)

A Német Demokratikus Köztársaság fővárosában kedden délután nyilvánosságra hozták azokat a javaslatokat, amelyeket az NDK kormánya tett az NSZK kormányának, illetve külön a nyugat-berlini szenátusnak. Ezek a nagyszámú javaslatok mind azt a célt szolgálják, hogy elősegítsék a nemzetközi helyzet enyhülési folyamatát, továbbá normalizálják az NDK és az NSZK, illetve az NDK és Nyugat-Berlin kapcsolatait.

Ezek a javaslatok, mint eddig minden esetben, ezúttal is az NDK kormányától indultak ki. Az előterjesztésben olyan pontok is vannak, amelyekben az NDK a nyugatnémet, illetve a nyugat-berlini lakosság érdekében egyoldalúan megváltoztat bizonyos, eddig érvényben volt rendelkezéseket.

Kedden délben, ezektől az előterjesztésektől függetlenül, közzétették, hogy az NDK-ba látogató nyugatnémet és nyugat-berlini nyugdíjasok ezután mentesek a kötelező minimális pénzátváltás alól. Közölték azt is, hogy az NDK nagyvonalúan fogja elbírálni az arra vonatkozó kérelmeket, hogy nyugatnémet, illetve nyugat-berlini polgárok saját gépkocsijukkal lépjenek be az NDK területére, a kishatárforgalom mindenesetre kivételt képez ez alól. Továbbá: az NSZK polgárainak és az állandó nyugat-berlini lakosoknak a tartózkodási engedélyét ezentúl az NDK egész területére (nemcsak egy megyére) terjesztik ki, kivéve a nyugat-berliniek egynapos tartózkodását az NDK fővárosában.

A leszerelés vitazárója az ENSZ-ben

● New York (TASZSZ)

Az ENSZ-közgyűlés 29. ülésszaka befejezte a leszereléssel kapcsolatos kérdéskomplexum megvitatását. A viták és a szavazások során kitűnt, hogy a tagországok abszolút többsége rendkívül fontosnak tartja a fegyverkezési hajsza mielőbbi beszüntetését és a leszerelést.

A leszereléssel kapcsolatban 21 határozati javaslatot fogadtak el. A dokumentumok a világ népeinek azt az óhaját tükrözik, hogy mielőbb kerüljenek olvasztóba a legkorszerűbb fegyverek, vessenek véget a fegyverzet felhalmozásának és továbbfejlesztésének. Teremtsék meg az államok közti bizalom légkörét. A közgyűlési ülésszak munkája világosan igazolta, hogy a leszerelés kérdéseinek megoldása elképzelhetetlen a béke és biztonság erősítése, a nemzetközi enyhülés fokozása nélkül.

Jakov Malik, a Szovjetunió képviselője a leszereléssel kapcsolatos közgyűlési munka eredményeit elemezve mély elégedettségét fejezte ki a határozatokkal kapcsolatban, és rámutatott: Mindenki számára nyilvánvaló, hogy a fegyverkezési hajsza zavarja az államok közti jó kapcsolatok kialakulását, a politikai légkör egészségesebbé válását az emberi alkotó géniusz haszontalan elfecsérléséhez, az anyagi eszközökkel való pazarláshoz vezet. A Szovjetunió kész mindent megtenni a fegyverkezési hajsza befejezése, az enyhülés problémájának megoldása érdekében.